कविर्भार्गवः।पवमानः सोमः। गायत्री।

तं त्वा नृम्णानि बिभ्रतं सुधस्थेषु महो दिवः। चार्रं सुकृत्ययेमहे॥ ९.०४८.०१

नृम्णानि- वीर्याणि । बिभ्रतम्- धरन्तम् । महो दिवः सधस्थेषु- चित्ताकाशसदनेषु । तम्- तादृशम् । त्वाम्- भवन्तम् । चारुम्- सुन्दरम् । सुकृत्यया- शोभनकर्मणा । ईमहे- याचामहे ॥१॥

संवृक्तभृष्णुमुक्थ्यं महामहिवतं मद्म। शतं पुरो रुरुक्षणिम्॥ ९.०४८.०२

संवृक्तधृष्णुम्- धर्षकिहंसकम्। उक्थ्यम्- मन्त्रात्मकम्। महामिहव्रतम्- महनीयमहाधर्मयुक्तम्। मदम्- तृप्तिहर्षकरम्। शतं पुरः रुरुक्षणिम्- बहुबन्धननाशकम् ॥२॥

अर्तस्त्वा रियमिभ राजानं सुक्रतो दिवः।सुपूर्णो अव्यथिर्भरत्॥ ९.०४८.०३

अतः दिवः- तस्माचिदाकाशात् । सुक्रतो- शोभनसङ्कल्प । रियम्- संपद्भूतम् । राजानम्- रञ्जकम् । अभि- आभिमुख्येन । त्वा- भवन्तम् । अव्यथिः- व्यथारिहतः । सुपर्णः- पक्षी मुमुक्षाप्रतीकः । भरत्- आहरत् ॥३॥

विश्वरमा इत्स्वेर्द्धेशे साधीरणं रजस्तुरम्। गोपामृतस्य विभेरत्॥ ९.०४८.०४

विः- पक्षी मुमुक्षाप्रतीकः। विश्वस्मै स्वर्दशे- सर्वस्मै ज्योतिर्दर्शनाय। साधारणम्- समानम्। इत्-एव। रजस्तुरम्- जीवोदकप्रेरकम्। ऋतस्य- प्रकृतिनियतेः। गोपाम्- पालकम्। भरत्-आहरत्॥४॥

अधो हिन्वान इन्द्रियं ज्यायों महित्वमीनशे। अभिष्टिकृद्विचर्षणिः॥ ९.०४८.०५

अधा- अथ । अभिष्टिकृत्- अभीष्टवरदः । विचर्षाणः- सूक्ष्मदर्शी । इन्द्रियम्- ईशनशक्तिम् । हिन्वानः- प्रेरयन् । ज्यायः- प्रभूतम् । महित्वम्- माहात्म्यम् । आनशे- व्याप्नोति ॥५॥

